

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Képzési szint	BSc, MSc	Tagozat	nappali	Tanév/félév	2020-2021/1
---------------	----------	---------	---------	-------------	-------------

Tantárgyleírás

A tantárgy címe	A Föld és élet fejlődése
Tanszék	Földtudományi és Turizmus
Képzési program	01 Oktatás. 014. Középiskolai oktatás (Földrajz)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 4 Előadás: 20 Szeminárium/gyakorlat: 10 Laboratóriumi munka: - Önálló munka: 58
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Gönczy Sándor, PhD, docens, gonczy.sandor@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	nincs
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörök	Tárgy: a Föld 4,5 milliárd éves története és a rajta kialakult élet fejlődése. A tantárgy célja: A Föld 4,6 milliárd éves kialakulása óta folyamatosan változik. E változások különösen szembetűnőek, ha a földkéreg elmozdulásait, az élő szervezetek kialakulását és fejlődését figyeljük meg. E tantárgy egyik fontos része azoknak az eseményeknek a vizsgálata, amelyek következtében kialakult a szárazföldi kéreg és létrejöttek az egyes kontinensek. Nyomon követjük a kontinensvándorlás következményeként képződött óceánok és hegységrendszerek fejlődését a különböző földtörténeti korokban. A tárgy másik fő része az élet kialakulásának kémiai és biológiai szakaszainak, valamint a növény és állatvilág fejlődésének vizsgálata. Ehhez tartozik a földtörténet nagy kihalási szakaszainak tárgyalása is. A szárazföldek területének és partvonalainak változása magában hordozza az élőhelyek változását is. Ennek következtében az egymásra rakódott üledékes környezetekben fennmaradt fossziliák további alapot adnak a Föld őskörnyezeti változásainak vizsgálatához. Tantárgyi tematika

	Bevezetés, tantárgyi tudnivalók. Az Univerzum keletkezésére vonatkozó elmélet. A Naprendszer keletkezése. Földmodellek. A geoszférák kialakulása. A földtörténeti kutatás céljai. A rétegtani osztályozás és nevezéktan. A formáció. A réteg, rétegzéstípusok. Fosszilizáció. A radiometrikus kormeghatározás. A földtörténeti kortáblázat. Az ősföldrajzi rekonstrukció. A fácies. Az aktualizmus elve. Üledékképződési környezetek. A lemeztektonikai elmélet és ősföldrajzi bizonyítékai. A prekambrium ősföldrajzi viszonyai és élővilága. A paleozoikum ősföldrajzi viszonyai. A növény és állatvilág fejlődése a paleozoikumban A mezozoikum ősföldrajzi viszonyai. A növény és állatvilág fejlődése a mezozoikumban Harmadidőszak ősföldrajzi viszonyai. A növény és állatvilág fejlődése a harmadidőszakban A negyedidőszak ősföldrajzi viszonyai. Klímaváltozások A Földtörténet nagy kihalási szakaszai
A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei	A tárgy egy féléves és négy kreditet ér. A félév vizsgával zárul. A tárgy teljesítése során max. 100 pont (évközben 60 a vizsgán 40 pont) szerezhető. Az évközi pontszerzés modulok teljesítésével történik. Egy modul egy tananyagrészt fed le. A modulok ellenőrzése írásban történik. 1. modul: A Naprendszer kialakulása és fejlődése (30 pont) 2. modul: Az élet kialakulásának feltételei. Evolúció. A paleoökológia alapjai (30 pont). A vizsgatételekben három kérdés található.
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények	
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok	Báldi Tamás (1978): A történeti földtan alapjai. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. Báldi Tamás (1991): Elemző (általános) földtan I-II. ELTE TTK, Budapest (kézirat). Gábris Gyula – Marik Miklós – Szabó József (1991): Csillagászati földrajz. Tankönyvkiadó, Budapest. Géczy Barnabás (1993): Ősállattan (invertebrata paleontologia). Egyetemi tankönyv. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest. Gönczy Sándor – Szalai Katalin (2004): Geomorfológiai fogalomgyűjtemény. Oktatási segédanyag a földrajz szakos hallgatók számára. KMPSzTT, Beregszász. p80. Gönczy Sándor (2004): Földtani alapfogalmak. Oktatási segédanyag a KMTF földrajz szakos hallgatói számára. KMPSzTT. ISBN 966-7966-24-0. p48. Molnár Béla (1984): A Föld és az élet fejlődése. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. Szónoki Miklós (1995): A Föld és az élet fejlődése.

	Gyakorlatok. Egyetemi jegyzet földrajz szakos és geográfusok részére. JATEPress, Szeged. Лукієнко О.І (2008): Структурна геологія. Підручник. КНТ, Київ. М. В. Багров – В. О. Боков – І. Г. Черваньов (2000): Землезнавство. Либідь. Київ. Паранько І. С. – Сіворонов А. О. – Євтехов В. Д. (2004): Загальна Геологія. Мінерал. Кривий Ріг.
--	--